

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

De geomantia; de arte geomantiae - Cod. Karlsruhe 1769

[S.l.], [um 1600]

Capvt XIII.

[urn:nbn:de:bsz:31-250045](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-250045)

culo vitæ, in medicinis adhiberetur. Hæc igitur nobis visa sunt de chimica facultate efficiendi verum aurum probabiliter posse disputari.

CAPVT XIII.

DE ORIGINE MAGIÆ ET IIS
qui in ea clari fuerunt.

ORIGINEM Magiæ, præsertim eius quã diximus non esse naturalem, variè tradunt scriptores. Philo libro De specialibus legibus censet ex vera & naturali Magia adulterata & corrupta natam esse fallacè & quæ vulgo propriè dicitur Magia, ita scribens: Ex hac adulterata & de præuata, descendunt quas proprio maxime vocabulo malas artes dicimus circulatorum ariolorumq; studia, mulierû, manciorumq; nequissimorum expiationes & lustrationes profitentiû, mutationesq; amoris in odium, aut ex aduerso in amorem odij, per quasdã passiones amatorias & incantamenta idonea: atque his dolis circumveniunt homines & ingentium malorum atque ruinarum sunt causæ, nõ priuatis modò hominibus aut familijs, sed ciuitatib°, regnis & prouincijs. Quamobrè huiusmodi artes, meritò lege Mosæica, grauissimis propositis pœnis prohibetur. Hæc Philo. Vetus tamè opinio est plurimorum scriptorû probata consensu, principem huius Magiæ, doctore & quasi parentè fuisse Zoroastrè, vel Persem, vt Plinius & Diognes Laëtrius vocant, vel Bactrianû, vt Diodorus Siculus & alij nominant. Et Plinius lib. 30. cap. 1. ita de eo scribit: Sine dubio in Oriente orta est Magia, in Perside à Zoroastre, vt inter auctores conuenit. Eudoxus Zoroastrem hunc, sex

Philo de origine Magia.

*Zoroastres
Magia patet.*

Plin. lib. 7.

sex millibus annorum ante Platonis mortem fuisse prodidit; sic & Aristoteles; Hermippus, qui de tota ea arte diligentissimè scripsit, & vicies, centum millia versuum à Zoroastre condita, indicibus quoque voluminum eius positis explanauit, præceptorem à quo institutus est Zoroaster, tradidit Azonacem quinque millibus annorù priorem bello Troiano. De quo Zoroastre mira alijs locis scribit Plinius: Vnum enim eum (inquit) mortalium eodem, quo natus est die, risisse, cerebrumque ira ei palpitasse, vt impositam repelleret manum, futuræ præfagio scientiæ, viginti annis in deserto Magiæ vacantem, caseo vixisse ita temperato, vt vetustatem non sentiret. Iustinus quoque historicus libri I. initio, inuētorē artis Magicæ facit Zoroastrem: idemque sentit B. Augustinus lib. 21. De ciuitate DE I, cap. 14. Solum, inquit, Zoroastrem quando natus est, ferunt risisse, nec ei boni aliquid monstruosus ille risus portendit: nā magicarum artium fuisse perhibetur inuentor, quæ quidem illi nec ad præsentis vitæ vanam felicitatem contra suos inimicos prodesse potuerunt; à Nino quippe Assyriorum rege, cū esset ipse rex Bactrianorum, bello superatus est. Suidas etiam ait, Magiam inuentum esse Perfarum, aquod quos Magi magnam fidem & auctoritatem habuerunt. Auctor Historiæ Scholasticæ enarrans historiā libri Geneseos, cap. 39. Ninus, (inquit) vicit Cham qui adhuc viuebat & regnabat in Bactria, seu in Thracia, vt alij volūt, & vocabatur Zoroaster inuentor artis Magicæ, qui & hanc, & septem liberales artes in quatuordecim colūnis scripsit; septē æneis, & septem lateritijs, contra duplex orbis excidium quod timebatur, vnum per aquas, alterum per

*Cham idem
qui Zoroa-
stres.*

per ignem. Ninus verò libros eius combusit. hinc etiam orta sunt idola. Hæc ille. Verùm de antiquitate Zoroastris non cõuenit inter scriptores : nam Eudoxus & Aristoteles, vt ex Plinio retulimus, volunt eum antiquiorem fuisse Platone, sex millibus annorum Hermippus autè vel (vt citat Laërtius) Hermodorus Platonicus in libro De disciplinis facit eum quinque millibus annorum bello Troiano vetustiorẽ; & contrariò autem Xantus Lydius, vt refert Laërtius, multo recentiorẽ eum facit, hoc est, sexcentis duntaxat annis ante Xerxis transitum in Græciam . Sed illi nimium multos computant annos, hic nimium paucos. Constat enim Zoroastrem fuisse tempore Nini primi Assyriorum regis, quo regnante natus est Abraam : ab ortu autem Abraæ, vsque ad primam Olympiadẽ fluxerunt anni mille centum septingenti & paulò amplius sexaginta : nam qui plures quam ceteri annos monarchiæ Assyriorum & Medeorum vsq; ad Cyrum attribuerunt, illi mille trecentos sexaginta. huic trecentos quinquaginta assignarunt. Cœpit autem Cyrus regnare initio quinquagesimæ quintæ Olympiadis : Secundùm hanc igitur laxissimam computationem, à Nino & Zoroastre vsque ad primam Olympiadem, numerantur anni mille quadringenti nonaginta quattuor. Bellũ porò Troianum septem & quadringentis annis præcessit Olympiades : Xerxis transitus in Græciã, in 75, excessus Platonis in 108. Olympiadem incurrit. Ex quo apparet multitudinẽ illam annorum, quam Eudoxus, Aristoteles & Hermippus tribuit antiquitati Zoroastris, vel esse fabulosã, vel annos illos non quales nostri sunt, sed quales Aegyptij & Arcades habuerunt, hoc est, trimestres, esse cen-

Laërtius in
titio Operã.

consendos. Nec dissimile fuit eodem in loco Plinij, quippe qui ait Mosem multis annorum millibus posteriorem fuisse Zoroastre; cum subtilissima Chronologia ratione compertum sit, paulò amplius sexcentis annis Mose priorem fuisse Zoroastrem.

Cassiani de origine Magie opinio.

APVD Cassianum Serenus abbas collat. 8. cap. 21. originem Magiæ & omnium maleficarum artium altius repetit, nimirum etiam ante diluuium, ex eo tempore quo filij DEI, vt scriptura narrat, permisti sunt filiabus hominum, ait enim, scientiam omnium rerum cœlestium & sublunarium quam Adam à DEO acceperat, tradidisse ipsum filio suo Seth, cuius semen eam seruauit incontaminatâ, & donec diuisum à sacrilega propagine Cayn perdurauit, eam doctrinam ad DEI cultum, & ad utilitatem vitæ communis exercuit: cum verò fuisset impiæ generationi permixtum, ad res profanas atque noxiâs, quæ piè didicerat, instinctu Dæmonis deriuauit; curiosasq; ex ea maleficorum artes atque præstigiâs ac magicas superstitiones audacter instituit. Sed quomodo hæc curiosa & malefica doctrinâ diluuium non perierit, in causa fuit Cham, vt antiquæ ferunt traditiones, qui superstitionibus & sacrilegis artibus fuit infectus, easque artes, cum in arcam, in quam cum Noë patre suo iustissimo, & sanctis fratribus ingressurus erat, inferre non auderet; diuersorum metallorum laminis, quæ scilicet aquarum non corrumpentur iniuria, & durissimis lapidibus, qui vim ignis non sentirent, inculpfit: quæ diluuium peracto, eadem qua ille celauerat curiositate perquirens, sacrilegiorum ac perpetuæ nequitie seminarium transmissit in posteros. Hac itaq; ratione illa opinio vulgi

quæ

qua creditur Angelos vel maleficia, vel diuersas artes hominibus tradidisse, in veritate completa est. Haftenus Abbas Serenus.

SED mihi verius sentire videntur, qui Diabolum primum Magicarum artium auctorem & patrem faciunt, à quo mortales earum cognitionem acceperint, & usum didicerint. Et sanè primum Magiae usum & effectum memoria repetentibus, haud improbabiler videri potest, Magiae usum vna cum mundo coepisse, & quidem in Paradiso, salua etiam tunc & integra illibataque hominis innocentia. Ibi enim Diabolus formam sibi induens serpentis, vel occultè per verum & naturalem serpentem Euum alloquens, blàdissimis deceptam promissis, ad vetitum pomum maximo sui suaeque totius humanae sobolis exitio, edendum induxit. Nec mirum videri debet si Diabolum Magiae auctorem faciamus; cum ipse, vti apud Ioannem capite octauo Dominus noster dixit: *Homicida sit ab initio, & in veritate non steterit quia non est veritas in eo. cum loquitur mendacium, ex proprijs loquitur, mendax est & pater mendacij.* Rectè igitur Lactantius libro secundo Diuinarum institutionum. omnium maleficarum artium inuentores & magistros fuisse Demones, confirmat his verbis: Eorum inuenta sunt Astrologia & Aruspicina & Auguratio, & quae dicuntur Oracula, & Necromantia & ars Magica, & quicquid praeterea malorum exercent homines vel palam, vel occultè: quae omnia per se falsa sunt, vt Sibylla Erythraea testatur. Haec & alia multa in eandem sententiam eo loco Lactantius commemorat. Sed nemo grauius & elegantius omnes Magiae species omnesque fallacias ex Demone profectas esse ostendit quam Cyprianus in lib. de

*Prima origo
Magiarum
artium à Dæmone.*

Lactantius.

Practica Cypriani sententia.

Ido.

Idolorum vanitate: Nequissimi, inquit, spiritus, sub statuis ac imaginibus consecratis delitescunt. hi afflatu suo vatum pectora inspirant, extorum fibras animant, auium volatus gubernant, sortes regunt, oracula efficiunt, falsa veris semper inuoluunt: nam & falluntur & fallunt, vitam turbant, somnos inquietant, irrepunt in corpora, mentes terrent, membra distorquent, valetudinem frangunt, morbos laceflunt, vt ad cultum sui cogant, vt nidore altarum & rogis pecorum saginati, remissis quæ constrinxerant, curasse videantur. Hæc est de illis medela, cum illorum cessat iniuria, nec aliud illis studium est à D E O homines auocare, & ad superstitionem sui, ab intellectu vera religionis auertere: cum sint ipsi poenales, quarunt sibi ad poenam comites, quos ad crimen suum fecerint errore participes. Hi tamen adiurati per D E V M vnũ à nobis, statim cedunt & fatentur, & de obfessis corporibus exire coguntur. Videas illos nostra voce & operatione, quasi flagris cædi, igne torreri, eiulare, gemere, deprecari, vnde veniant, aut quando discedant, ipsis etiam qui se colant audientibus confiteri, & vel exiliunt statim, vel euanescent gradatim, prout fides patientis adiuuat, aut gratia curantis aspirat, hinc vulgus in odium nostri nominis cogunt, vt nos odisse incipiant homines antequam nosse, ne cognitos aut imitari possint, aut damnare non possint. Hæc Cyprianus.

S E D ne Christianorum hominum duntaxat hæc videatur opinatio, excitabo etiam testes Philosophos Græcorum, & quide nobilissimos. Aristoteles in primo de Philosophia libro, vt Laertius initio sui Operis memorat, Magos AEGYPTIJS anti-

antiquiores esse prodidit, duoque iuxta illos esse principia, bonum Dæmonem, & malum: alterum ex his Iouem & Onomafdem, alterum Plutonem & Arimanium dici: quod Hermippus quoque in primo de Magis ait, atque Eudoxus & Theopompus, qui & reuicturos homines, iuxta Magorum sententias dicit, immortalesque futuros: & vniuersa illorum mysteria & effectus precationibus quibusdam constare. Ista Eudemus quoque Rhodius tradit. Hæc Laërtius. Verùm nihil luculentius testimonio Porphyrij: quod libro 5. De præparatione Euangelica, cap. 7. his verbis refert Eusebius: Magicæ artis dij Gentilium & inuentores & doctores fuerunt. Vnde namque homines quibus rebus Dæmones colantur & cogantur, quam ab ipsis Dæmonib⁹ discere potuissent; Neque putet id à nobis tantùm dici: Porphyrius testis citetur, qui in libro De responsis sic ait: Non solum felicem conuersationem suam verùm etiam quibus rebus gaudeant & quibus alligentur, Dij hominibus significarunt. Adhæc quibus rebus cogantur, & quæ sibi afferenda sint, & quos dies vitare oporteat, figuras quoque ipsas simulachrorû quales esse debeant, & in quibus locis ipsi versentur, & omninò nihil est, quod ab ipsis dijs homines nõ didicerint. Atque hæc Porphyrius ex varijs Proserpinæ responsis demonstrat & confirmat. Quid ergo mirum, Magicæ artis & inuentionem & studium & vsum fuisse antiquissimum? Certe nos supra à Mundi vsque primordijs, Magicæ originem repetiuimus, & liber Exodi satis clarè ostendit, iam tempore Mosis, hoc est, plusquam trecētis annis ante bellum Troianum, Magiã claram & celebrem fuisse, Magosque magna apud eam gentē,

Porphyrius.

Magia mori
8. 10. 11.

& sapientia & diuina cuiusdam virtutis auctoritate & exificatione floruisse, utpote qui se Mosi opponere aut fuerint similiter. Illi enim quidam operantes. Nec Deus per Mosi tam graues penas aduersus Magos constituit, nec tam seuerorum consuetudinem & congressum Iudeis interduisset, nisi iam tunc eorum ars, sicut hominibus extrosa erat, sic nota & celebris fuisset. Porro circa belli Troiani tempora claram fuisse Magia famam, non obscure indicat Homerus, praesertim in Vlyssis erroribus, adeo ut totum opus non aliunde conset. Siquidem Protea & Syrenum cantus adhaec eum, non aliter intelligi volunt. Circe vique & inferorum, educatione hoc solum agit. Deinde apud Thessalas vrbes diu Magia, magna celebritate viguit. Orpheus quoque magiam ei fidem & auctoritate adidit. Sed primus extat, ut inquit Plinius, de eo commentatus Osthanes Xerxem regem Persarum bello quod Graecis intulit, comitatus, qui velat semina artis portetola parat, obiter infecto quoelique commeaerat mundo; & hic maxime ad rabiem, non auiditatem modo scientia eius Graecorum populos egit. Sed ante hunc, clarissimum in ea arte Pythagore nomen hunc, quem quem dixit Pythagoras, & post eum Empedocles, Democritus & Plato ad hanc discedant nauigauere, exilijs verius, ut inquit Plinius, quam peregrinationibus susceptis, hanc reuerfi praecanere, hanc in arcanis habere. Sed maxime omnium Democritus, & aliorum suisque voluminibus, eodem tempore in Graecia, quo medicinam Hippocrates, hoc est, circa Peloponnesiacum Graeciae bellum, & annum Romae condita trecentesimo, eam inuenerunt. Multis post hos

seculis, Apostolorum temporibus apud Brachmanas Indorum, archas, & apud Gymnosophistas Aethiopum, Telsesion Magiae estimatione illustres fuerunt: quo tempore Simonem cognomento Magum, propter hanc artem multum claruisse, omnis loquitur Ecclesiastica historia. Is Apostolorum inimicus, non apud Samaritas modo, sed apud Romanorum quoque principes, ad magicas eius praestitias attonitus, honores etiam diuinos obtinuit: ex quo velut parente, multiplex haereticorum scholas progata, & sub Christiano nomine magicas artes profecta religionem & disciplina Christianam apud ignaros, in famam & odiosam fecit. Verum omnes ante se positae eius artis famae celebrēs, longe superauit Apollonius Tyaneus, eius periticea studio totum pene orbem peruagatus, & cum his congressis quicunque tunc in ea clari habebatur. Is Magiae scientia tantam nominis claritatem gloriamque sibi comparauit, tantaque in admiratione hominum animos impleuit, ut a multis eius sapientiam operaque aestimantibus, & uiuus & mortuus quasi Deus haberetur. Iaceo hic Plotinum, Porphyrium, Iamblichum, Proclum, Apuleium aliosque Pythagorice ac Platonice sectae plurimos, qui Magia & coluerunt studiosissime, & pugnantissime defenderunt & tanquam inter omnes sapientiae partes, clarissima, utilissimamque summis laudibus praedicauerunt. Sed quaeret aliquis, quomodo Magia artium omnium uanissima & fraudulentissima, tantum in tota terrarum orotota, seculis ualuit. Huic quaestioni respondet Plinius primo capite rificum lib. Auctoritate, inquit, & maxima fuisse nemo mireretur, quandoquidem tota artium, tres alias imperiofissimas humane metis

*Simon Magus.
Actor. 8.*

*Vnde tanta
Magiae auctoritas.*

dominaretur, eentibus, omnium gentium senten-
 bar erroribus: & magnam sibi videbatur affina-
 pisse eligionem, quia huiusmodi res per se saluta-
 rem in qua diligentissima superstitione habere-
 batur collectum, quicquid visquam fuerat vanis
 erroribus insinatum, vnde quoad est per Diabol-
 lum tenacius illigata, tato fuit per CHRIS-
 TUM mirabilius absoluta.

CAPVT XLV.

AN MAGIAE STUDIVM OLET VSI-
 sit Licitus.

DVPLICEM supra Magia secimus, vnam
 naturalem, altera non naturalem. Naturalis
 cum sit doctrina Physica, Medica, ac Ma-
 thematica pars nobilissima, per se bona & hone-
 sta est, hominumq; studio & cognitione dignissi-
 ma. Fortasse autem eius studium & tractatio publica
 merito prohiberi potest, in Republica, vnde licet si
 timeretur ne ea in vulgus prodita multi (quae est
 humani ingenij ad mala proclivitas) ad pernicio-
 sitatemq; aliorum abuterentur. Nam licet medicina
 quoq; abuti possit, ut medici, & ob eandem causam
 etiam prohibenda videretur, at tamen alia est ratio
 Medicinae, alia Magiae: nam Medicina, & eius vtilitas
 est per se necessarius mortalibus, & abusus manife-
 stior est, quam ut omnino celari queat, ideoq; pri-
 vatum ac emendari facilius. Magia vero, nec vtilis
 societati hominum est per se necessarius, & est ab-
 usus oculis: sicut enim per quas res & qualiter
 Magia operetur. Quamobrem vaide timeri potest,
 ne, quod est occultius in operando, eo magis fidu-
 cis impunitatis, lubrica sit ad nocendum.

De studio Ma-
 giae.

Magia vero non naturalis, praeterquam qua com-
 mercio